

"หมอลงยอมตายเพราะงูจันใด คนคิดเงินก็ยอมตายเพราะเงินจันนั้น"

"หมอลงยอมตายเพราะงู" ความประโยชน์นี้ ผู้ใหญ่ในอดีตเคยกล่าวฝากไว้ให้ชนรุ่นถัดไปได้นำมาคิดวิเคราะห์ ค้นหาความจริง หากใครคิดได้ย่อมมีผลดีแก่ตนเองโดยแท้ ผู้เขียนยังจำความชอบนี้ได้ดีแม้รับฟังตั้งแต่วัยยังเป็นเด็ก อีกทั้งเวลาที่ได้ล่วงเลยมาจนกระทั่งอายุกำลังจะครบ 75 ปีเต็มในคืนอันวาคมที่จะถึง

หากถามว่าเมื่อไรน่าจะสนใจหรือจึงทำให้ไม่ลืม คงจะตอบได้ว่า เป็นเพราะคนมุ่งมั่นทำงานจากรากฐาน ความรู้สึกซึ่งเกิดจากธรรมชาติของตัวเองอย่างมั่นคงอยู่กับเหตุซึ่งอยู่ในรากฐาน และยอมรับความจริงจากผลที่ปรากฏอย่างต่อเนื่องกันมาตลอดชีวิต โดยไม่ยอมให้อิทธิพลภายนอกเข้ามาครอบงำอย่างเด็ดขาด ร่วมกับการใช้ศิลปะซึ่งสั่งสมเพิ่มขึ้น ช่วยเหลือซึ่งมีอยู่แล้วอย่างเป็นธรรมชาติ เกิดความเข้มแข็งเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

ดังนั้น "สิ่งซึ่งผ่านไปแล้วกลายเป็นอดีต" เฉกเช่นนี้ไปแล้ว ยิ่งนานมากย่อมเข้าไปปรากฏอยู่ในห้วงแห่งความทรงจำลึกซึ้งยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะปรากฏออกมาหากมีเหตุการณ์ใดก็ตามซึ่งอยู่บนพื้นฐานเดียวกันเข้าไปกระทบ ยิ่งกว่านั้นยังทำให้รู้ว่าในปัจจุบัน มีผู้คนหลงติดคอมพิวเตอร์กันอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งกลายเป็นค่านิยมทำให้เกิดผลดังที่เห็นความจริงว่า แม้หลายคนใช้ไม่เป็นที่ชอบมาเก็บไว้ และกว่าจะใช้เป็น ด้านผู้ผลิตก็เปลี่ยนรูปแบบไปอีก

แท้จริงแล้วตัวเราแต่ละคนก็คือคอมพิวเตอร์ซึ่งธรรมชาติได้มอบมาตั้งแต่เกิดอย่างพร้อมมูล อีกทั้งยังมีจิตวิญญาณซึ่งควรมีอิสระและถืออิทธิพลเหนือสิ่งประจักษ์ จึงควรรู้ได้เองว่า ไม่มีเหตุผลอันใดที่จะต้องให้คนอื่นซึ่งเห็นแก่ตัวและอยู่ในสภาพที่มีโอกาสเหนือกว่า มาเป็นฝ่ายนำการเปลี่ยนแปลงสู่รูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งยิ่งเร็วก็ยิ่งทำให้หลายคนผู้อยู่อย่างประมาท จำต้องตกเป็นทาสผลประโยชน์อย่างหลงใหล ซึ่งความจริงแล้วก็คือการตกเป็นทาสทั้งความคิดและเศรษฐกิจ ทำให้หลุดพ้นได้ยากยิ่งขึ้น

ดังนั้น ความซึ่งคนยุคก่อนเคยกล่าวว่า "หมอลงยอมตายเพราะงู" หากขาดความสนใจในการนำมาคิด เพื่อหาเหตุผลอย่างจริงจัง คงเป็นเพราะคิดได้ไม่ถึงจึงเห็นเป็นเรื่องราวธรรมดาซึ่งไม่น่าจะนำมาใช้ประโยชน์อะไรได้ จึงตีความได้ว่า ภาวะเงื่อนไขที่เห็นแก่เงินและวัตถุซึ่งสานถึงอำนาจเป็นธรรมชาติ ได้เข้าไปถือครองอยู่ในรากฐานคนจำนวนไม่น้อยมาก่อนแล้ว ดังที่มีการกล่าวถึง "ระบบเจ้าขุนมูลนาย" ซึ่งมีความลึกซึ้ง หากไม่นำมาผูกติดกับตัวบุคคลหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ย่อมมีโอกาสเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ถ้านำมาคิดได้อย่างไม่ยึดติดมากนัก ไม่ว่าจะมองประเด็นใดแม้เรื่อง "หมอลงยอมตายเพราะงู" ย่อมพบความจริงว่า "คือสังขารซึ่งอยู่บนพื้นฐานของเหตุและผล" ดังนั้น แม้ใครจะยึดติดสิ่งใดให้อ่านได้ สิ่งนั้นย่อมหวนกลับมาทำร้ายตัวเองอย่างมีเหตุมีผล โดยมีอิทธิพลจากกระแสธรรมชาติเป็นสิ่งที่กำหนด จึงไม่มีผู้ใดหรือคนกลุ่มไหนจะหลีกเลี่ยงพ้น

อนึ่ง การที่หวนกลับไปนำเอาความซึ่งชนรุ่นก่อนเคยกล่าวไว้ว่า "หมอลงยอมตายเพราะงู" มาพิจารณา มีเหตุผลเนื่องมาจากสภาวะเศรษฐกิจซึ่งคนส่วนใหญ่กำลังรู้สึกวาทุคหนักมาก มีส่วนอย่างสำคัญทำให้คิดว่า "คนที่ยึดติดอยู่กับเงิน โดยอ่านได้จากการเล่นเอาปฏิกูล เรื่องเงินมาเล่นกันในลักษณะเช่นการพนันเรื่อในอ่างอย่างไม้อาจหลุดออกมามองเห็นสังขารของคนและค้นหาความจริงอย่างจริงจัง ย่อมจำต้องตายเพราะเงินอย่างไม้อาจหลีกเลี่ยงได้เช่นกัน"

เงื่อนไขซึ่งเข้าไปแฝงอยู่ในรากฐานแห่งกรรมของคนเป็นสิ่งที่กำหนดให้มองเห็นภาพอย่างนั้นและเกิดความคิดเช่นนั้นย่อมถือเป็นความจริงของคนลักษณะนั้น จึงไม่มีใครอื่นช่วยแก้ไขให้ได้ นอกจากได้รับการแก้ไขโดยความจริงอันเป็นผลสะท้อนกลับมาจากการเล่นปฏิบัติด้วยตัวเองเท่านั้น

หากมองเห็นอีกด้านหนึ่งได้ย่อมพบว่า ผู้ที่ไม่ได้ยึดติดอยู่กับเงินและวัตถุรวมทั้งอำนาจมาแต่อดีต แม้ในช่วงนี้สถานะเศรษฐกิจจะตกต่ำจนทำให้หลายคนรู้สึกว่าวิกฤตหนักมากแล้วก็ตาม นอกจากไม่ทุกข์มากจนทำให้เครียดและแสดงนิสัยอ้างโน่นอ้างนั่นออกมาอย่างเป็นธรรมชาติแล้ว ยังช่วยให้มองเห็น**"หลักธรรม"**ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และจาก**"ธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมีการอยู่ร่วมกัน"** ย่อมทำให้คนอื่นหันมาพึ่งพาทางใจได้ด้วย และตัวเองก็ไม่หลงติดอยู่กับสิ่งซึ่งแฝงมากับกระแสดังกล่าว

อนึ่ง ผู้ซึ่งสามารถรักษารากฐานดังกล่าวไว้ได้อย่างมั่นคงย่อมไม่สนใจสะสมเงินและวัตถุไว้เพื่อตัวเองเกินความจำเป็นจึงไม่มุ่งมั่งคั่งหาเงินจากคนอื่น แต่เป็นผู้รู้ได้จากเหตุและผลของคนว่า **"ความจำเป็นซึ่งคนอื่นนำมาใช้-และเลิกทิ้งยกตัวอย่างอย่างนั้นอย่างนี้ หากใช้เป็นสิ่งที่คนควรยึดถือได้ไหม"** เพราะแท้จริงแล้วขึ้นอยู่กับคุณสมบัติจากรากฐานจิตใจของแต่ละคนที่จะต้องตัดสินใจด้วยตัวเองอย่างอิสระ

ดังนั้นการพูดด้วยปากจากคนอื่นให้ประหยัด แม้ผู้ที่คิดจะพูดให้ใครประหยัด หากไม่นำปฏิบัติได้อย่างจริงจังก่อนการนำมาพูดแม้การเขียนย่อมมีผลปรากฏเป็นความจริงได้ยาก ดังนั้นทุกสิ่งทุกอย่างจึงขึ้นอยู่กับตนเองโดยแท้ ส่วนผู้ซึ่งมุ่งมองออกจากตัวเองจนกระทั่งไปถึงชนต่างชาติต่างดินย่อมมองไม่เห็น จึงไม่สามารถนำปฏิบัติให้ผู้อื่นเห็นเป็นธรรมชาติ และไม่มีผลให้เกิดศรัทธาซึ่งเป็นสื่อที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จอย่างสำคัญด้วย

จากความจริงที่ว่า**"หมอย่อมตายเพราะงู"** หากสามารถสานความคิดเชื่อมโยงมาถึง**"คนหลงเงินย่อม-ตายเพราะเงิน"** ย่อมพบว่า แท้ที่สังคมไทยจำต้องเผชิญกับปัญหาหนักมากยิ่งขึ้นจากทุกด้าน ถ้ามองบนพื้นฐานความจริงจากรากฐานตนเองย่อมพบว่า คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยยังคงต้องเผชิญกับปัญหาหนักหน่วงยิ่งขึ้นไปอีก

สิ่งซึ่งนำมากล่าว เป็นผลจากการวิเคราะห์โดยใช้หลักธรรมเป็นฐานและเชื่อในหลักธรรมด้วย ในเมื่อพบความจริงว่า แม้ช่วงที่รู้สึกวุ่นวายหนักหนาแล้ว แต่เราก็กังขังไม่ละละที่จ่อมองออกจากตัวเองและเดินตามกระแสต่อไปอย่างปราศจากการรู้สึกตัว ทำให้เข้าใจว่าผลจากแรงกดดันในอดีตยังไม่หนักพอที่จะสะกิดใจให้หันกลับมาความรู้สึกสนใจว่า สิ่งซึ่งผ่านพ้นมาแล้วคือบทเรียนที่สอนให้มีการปรับทิศทางกลับมามองเห็นความจริง เพื่อลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

โดยเหตุที่ภาพการคิดและนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ ยังคงมุ่งเน้นที่เงินเป็นกรอบอย่างเห็นยวนเน้น-เนื่องจากเงินและวัตถุถือเป็นที่สุดแล้วของด้านปลายเหตุ ดังจะพบกับการพูดกันถึงแต่เรื่องเงิน และสถาบันการเงินโดยผู้มีอำนาจในด้านการเงิน จนกระทั่งเลยขอบตัวเองออกไปยังสถาบันการเงินซึ่งอยู่บนพื้นฐานอิทธิพลจากต่าง-ชาติ แม้สถาบันการเงินซึ่งอยู่บนผืนแผ่นดินไทยเองเท่าที่เป็นมาแล้วก็ตกอยู่ใต้อิทธิพลต่างชาติอย่างเห็นได้ชัด สิ่งเหล่านี้เปรียบเสมือนกระแสงเงาซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพความจริงว่า **"คุณค่าความเป็นคนท้องถิ่นได้สูญเสียไปจนกระทั่งถึงรากฐานอย่างเห็นได้ชัด คงเหลือแค่รูปร่างหน้าตาซึ่งขณะนั้นก็เริ่มต้นเห็นแววชัดเจนยิ่งขึ้นว่า กำลังไปสู่จุดเดียวกันในที่สุด"**

ถ้าสามารถรู้ความจริงซึ่งอยู่ในรากฐานคนซึ่งสานถึงพื้นฐานสังคมท้องถิ่นย่อมทราบได้เองว่าทุกสิ่งทุกอย่างซึ่งเกิดเป็นปัญหาขึ้นแก่ตนเองและสังคม ย่อมมีเหตุมีผลอยู่ในรากฐานคนโดยไม่ลืมตนเองด้วย หากมองเห็นความจริงดังกล่าวแล้วได้ย่อมเห็นภาพรวมว่า **"ปัญหาเศรษฐกิจซึ่งถูกมองอย่างปราศจากความจริงใจต่อส่วนรวมมาโดยตลอด จนกระทั่งถึงขั้นซึ่งคนจำนวนมากรู้สึกว่าวิกฤตหนักแล้ว เป็นเพราะคนในระดับที่ควรได้รับการยอมรับว่าเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจของเราเอง ต้องเผชิญกับปัญหาดังระดับครอบครัว"**

คนกลุ่มนี้คือคนส่วนใหญ่ อีกทั้งดำรงชีวิตและทำงานใกล้ชิดพื้นดินที่สุด หากเราเข้าใจความหมายของวัฒนธรรมได้อย่างลึกซึ้งถึงรากฐานมากกว่าการมองเห็นแต่เพียงเปลือกนอกน่าจะเข้าใจว่า **"จิตใต้สำนึกซึ่งผูกพันอยู่กับพื้นดินซึ่งไม่เพียงก่อให้เกิดปัญหา หากยังเป็นสื่อเชื่อมโยงถึงเพื่อนชีวิตและสรรพสิ่งต่าง ๆ ซึ่งอยู่ร่วมท้องถิ่น อีกทั้งมีสัจธรรมที่สานกระแสจากสิ่งซึ่งอยู่ใกล้ตัวใกล้ใจที่สุด ไปได้กระทั่งทั่วโลก"** ย่อมมองเห็นได้ชัดเจนถึงคำตอบว่า

"คนในภาคเกษตรกรรมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นควรอยู่อย่างผสมผสานกันเป็นธรรมชาติ"

แต่ภาพที่พบเห็นในปัจจุบัน แทนที่คนกลุ่มนี้จะได้รับการยอมรับด้วยความเข้าใจลึกซึ้งว่าคือพื้นฐานเศรษฐกิจของเราเองอย่างแท้จริง กลับได้รับผลกระทบจากการพัฒนาประเทศเท่าที่ผ่านมาแล้ว ซึ่งมองข้ามตัวเองไปยึดติดอยู่กับเงินและวัตถุซึ่งมีฐานกำหนดรูปแบบสิ่งผลิตรายอยู่ในต่างประเทศและมีความรู้สึกเสมือนเป็นพระเจ้า จนมาถึงขั้นซึ่งอิทธิพลที่แฝงอยู่ในสิ่งเหล่านั้นหวนกลับมาทำร้ายคุณค่าความเป็นคนของตัวเองถึงระดับปลายสุด ๆ แล้ว นับเป็นการสูญเสียอิสรภาพทางเศรษฐกิจ ทำให้ระบบดังกล่าวคุกไปทั้งทรัพยากรธรรมชาติและเงินกันดุนระดับชาติ ผ่านลงไปถึงการรีดภาษีและค่าบริการสาธารณะจากประชาชนคนทั่วไป เป็นความจริงซึ่งปฏิเสธมิได้

ดังนั้นพบว่า คนท้องถิ่นระดับล่าง จำต้องแตกฉานเช่นเดียวกับครอบครัวซึ่งเคยอบอุ่น ไปสู่วิถีทางที่จำต้องตกเป็นทาสคนระดับบน ไม่ว่าจะเข้าไปรับใช้โรงงานในลักษณะเสมือนส่วนหนึ่งของเครื่องจักรกล จนถึงการขายแรงงานในเมืองซึ่งในที่สุดก็ระบายไปขายชนต่างชาติ รวมทั้งไปเป็นทาสชายกามารมณ์ด้วย และถ้าหากเห็นวิถีทางของกระแสซึ่งอยู่ภายในโครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบันจะพบว่า หันหลังให้กับพื้นฐานจริงของตัวเองอย่างเห็นได้ชัดซึ่งน่าจะถึงที่สุดเข้าวันหนึ่ง

ธรรมชาติไม่ใช่ค่านิยม หากหมายถึงกระแสวัฒนธรรมซึ่งมีการสานถึงกันหมด" แต่สังคมนั้นรองรับก็ย่อมมีอิทธิพลกำหนดวิถีทางและสภาวะการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ "เมื่อเกิดขึ้นได้ก็ย่อมดับได้" จึงทำให้เส้นตรงซึ่งมนุษย์ขีดมันขึ้นมาได้ ดังเช่น "พื้นผิวน้ำซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติย่อมมีคลื่นลูกคลื่น" เมื่อโค่นขึ้นมาได้ก็ย่อมยวบลงไปได้เป็นธรรมดา แต่การเกิดการยุบของคลื่นแต่ละลูกย่อมมีเหตุและผลสืบเนื่องมาจากกระแสลมและปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งสัมพันธ์ถึงกันเป็นกระบวนการของสิ่งแวดล้อมรวมทั้งลักษณะและสภาวะอันเป็นธรรมชาติของน้ำเองด้วย

หากกระบวนการธรรมชาติเป็นไปตามปกติ คลื่นก็ย่อมมีสภาพเป็นธรรมชาติ แต่ถ้ากระแสลมโหมกระหน่ำรุนแรงยิ่งขึ้นจนกระทั่งกลายเป็นพายุ แม้คลื่นแต่ละลูกจะเกิดขึ้นแล้วก็ยุบไป คงมีคลื่นลูกใหม่ซึ่งสูงใหญ่ถุกทั้งรุนแรงกว่าเก่าอย่างเป็นละลอก เราจึงมองแค่เพียงคลื่นลูกเดียวไม่ได้ แต่คนที่เห็นแก่ตัวและตกเข้าไปอยู่ภายในคืออิทธิพลอำนาจและเงิน มักแสดงนิสัยชอบอ้างว่า ในอดีตครั้งนั้นครั้งโน้นก็เคยมีสภาพเช่นนั้นมาก่อน เสมือนต้องการเอาตัวรอด แต่ชีวิตซึ่งลอยตัวเปรียบเสมือนเรือแต่ละลำย่อมล้าปางลงในที่สุด

ดังนั้น แม้ว่าจะได้เงินมาเพื่อบันเทาความเดือดร้อน แต่ก็เท่ากับนำเอารากฐานคนท้องถิ่นไปผูกติดเป็นเงื่อนปมไว้กับชนต่างชาติแน่นหนายิ่งขึ้น โดยที่ตัวเราเองต่างก็ไม่ยอมละเลิกวิถีซึ่งเปรียบได้ดั่งกระแสลมที่แปรสภาพไปเป็นพายุโหมกระหน่ำ ดังเช่นการมุ่งสร้างภาวะเงื่อนไขให้มีแนวโน้มซึ่งมาถึงขั้นเผชิญหน้ากันเอง ซึ่งในอดีตก็มีมาแล้วแต่ขาดการนำมาใช้เป็นบทเรียนที่ลงถึงรากฐานความรู้สึก จึงทำให้แต่ละช่วงมีความรุนแรงยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับขนาดคลื่นในแต่ละช่วงซึ่งมีขนาดใหญ่และรุนแรงยิ่งขึ้น หากเข้าใจถึงสังขารของชีวิตคนย่อมมองเห็นว่า "ใครอื่นจะมาจริงใจกับท้องถิ่นซึ่งไม่ใช่ของเขา" เมื่อนำเอาชีวิตเราเองไปผูกติดไว้วันหนึ่งข้างหน้าเมื่อสพอโอกาส เขาย่อมถอยทอดเงื่อนไขกลับมาเพื่อทำให้เราซึ่งรู้ได้ไม่เท่าทันจำต้องเจ็บหนักมากขึ้นเป็นละลอกจนถึงที่สุด

คนจะแก้ไขปัญหาลูกสิ่งทุกอย่างได้อย่างแท้จริงน่าจะมีทางเดียว และวิถีทางอันถือเป็นธรรมชาติของคนย่อมมีหนึ่งเดียวเช่นกันคือ ยินยอมอย่างผู้รู้คุณค่าของตัวเองซึ่งสานถึงการหยั่งรู้คุณค่าของพื้นที่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจากการมุ่งมั่นเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง ไม่ว่าจะใครจะเติบโตยิ่งขึ้นถึงระดับไหนย่อมเป็นไปตามเหตุและผลซึ่งมาจากเพื่อนมนุษย์อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งวิถีทางดังกล่าวเกิดจากการละความอยากที่ตัวเองเป็นพื้นฐานสำคัญที่สุด

ตราบไคที่ยังละความอยากไม่ได้หากปล่อยให้มันเพิ่มพูนยิ่งขึ้น แม้อยากเห็นสังคมดีขึ้นโดยที่เชื่อว่าตนมีความจริงใจ นั่นคือหิริซึ่งกำหนดให้ตนเข้าไปมีส่วนร่วมสร้างบุญทางในด้านเศรษฐกิจอีกทั้งเชื่อมโยงถึงได้ทุกเรื่อง และอาจจำต้องไปถึงจุด "ยกพวกฆ่ากันเอง" ครั้งแล้วครั้งเล่า จนสิ้นความเป็นหนึ่งเดียวกันของชาติและแผ่นดินในที่สุด

"หมองูย่อมคายเพราะงู" และ "คนยี่สิบคิดเงินซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงมาถึงขั้นล้อมกรอบคนแก้ปัญหาวินาศเพียง

คนในกลุ่มที่มีอำนาจสุด ๆ ในการบริหารเรื่องเงินและยังผูกกันแค่เรื่องเงินอย่างลงไม่ถึงคนระดับซึ่งเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจที่แท้จริงของสังคมและคนเองด้วย จึงทำให้ภาพการแก้ไขนโยบายเรื่อยแบบลงไปเรื่อย ๆ จนถึงที่สุดน่าจะพบความจริงว่า ภายในภาพรวมของคนทั้งหมดซึ่งมีหลายสิบล้านแต่กลับถูมองข้ามความสำคัญยิ่งในระดับล่างและเยาวชนซึ่งเป็นพื้นฐานของอนาคต คงมีคนส่วนหนึ่งจำต้องตายเพราะเงิน กับอีกส่วนหนึ่งอาจต้องเปลี่ยนไปอยู่บนพื้นฐานอื่นซึ่งไม่ใช่ของจริงสำหรับชีวิตตัวเอง แม้ขณะนี้ก็เริ่มมองเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งก็เปรียบเสมือนการตาย-ทั้งเป็นเช่นนั้น เพราะหันมาพิจารณาตัวตัวเองแล้วบอกไม่ได้ว่าตนคือใคร หากใกล้เครื่องจักรกลซึ่งไร้วิญญาณมากขึ้น โดยมีอิทธิพลต่างชาติเข้ามาบังคับควบคุมการเดินเครื่อง แม้อาจเข้ามาในคราวของคนไทย

อาจมีบางคนกล่าวอ้างว่า "ในที่สุดทุกคนก็ยอมตายด้วยกันทั้งนั้น" แต่บุคคลผู้รู้ธรรมย่อมตายโดยเป็นไป ความธรรมชาติ" และความรู้ความเข้าใจได้ถึงธรรมชาติย่อมไม่ทำให้ต้องเป็นทุกข์ ส่วนการตายเพราะกิเลสหรือตายเพราะความไม่รู้ของตัวเอง ย่อมเปรียบเสมือนตายในกองเพลิงซึ่งคงไม่มีผู้ใดพึงปราณา.